

Almodóvar és cosa de dones

1988 ha estat sens dubte l'any Almodóvar. Al reconeixement internacional de la crítica, s'han sumat una sèrie de premis i guardons en diferents festivals com el de Venècia o el de Berlín. La nominació per a l'Oscar a la millor pel·lícula estrangera de «Mujeres al borde de un ataque de nervios» pareix assenyalar la bona estrella del director manxec.

David Vidan/Mercè Sarrias

Tres dones lligades a l'univers almodovarià —i sense cap atac de nervis— ens parlen d'ell: la crítica cinematogràfica i biògrafa del director, Núria Vidal; l'actriu Julieta Serrano, protagonista d'alguns dels seus films com la reeixida *Mujeres... o Entre tinieblas* i Loles León, actriu de cabaret, impagable telefonista del film *Mujeres al borde de una taque de nervios*.

—*Ha costat molt que la classe cinematogràfica reconegués el treball d'Almodóvar...*

LOLES LEÓN: És l'espectacle de l'enveja nacional. Jo crec que en el fons tots l'admiren. A més, en aquest país tothom diu el que diu el veí...

JULIETA SERRANO: Un èxit així no l'hi perdonen fàcilment, els sembla excessiu.

NÚRIA VIDAL: A mi em fa molta gràcia quan es parla de l'èxit fulgurant d'Almodóvar, perquè porta vuit anys fent pel·lícules. S'ho ha guanyat a pols, lluitant amb moltíssimes coses. Han estat vuit anys de lluita continuada, d'anar en contra de tothom i s'ha de ser molt fort i creure molt en tu mateix per aconseguir arribar on ell està.

—*¿Mujeres al borde de un ataque de nervios, hauria tingut tant d'èxit en un altre moment?*

NÚRIA VIDAL: Jo crec que sí, *Mujeres...* és molt suau, potser hauria passat desapercebuda, però això ja és una altra història. Les que no haurien funcionat serien pel·lícules com *La ley del deseo* o *Pepi, Luci...*, que són pel·lícules, en principi, molt més minoritàries.

JULIETA SERRANO: Jo crec que connecta amb tota una sèrie de gent, perquè no té por de fer el ridícul quan parla dels sentiments. Corre el risc de parlar-ne al màxim, melodramàticament, i ho aconsegueix sense caure en el tòpic, i en dóna una visió molt personal. Ha tingut el valor de córrer el risc de fer el ridícul, quan en aquest país tothom té por del què diran. Molts no s'atreveixen a fer sortir a les pel·lícules les coses que són les que ens preocupen. Jo crec que les censures que

hem patit durant tots aquests anys se'ns han quedat ficades dintre.

—*¿És un moment difícil per a 'Almodóvar?*

NÚRIA VIDAL: Sí, crec que ara Pedro es troba en un moment important i molt perillós per a ell. Ha de demostrar que sap superar-se i ha de donar la talla. És el moment més difícil, però estic segura que ell se'n sortirà.

LOLES LEÓN: S'ha de pensar que Pedro té una cosa molt important i és que no està sol i ell ho sap. No tothom

pot dir el mateix. Ell és una persona molt generosa, de les més generoses que he conegut mai, i agraeix a la vida el que té, això és el que per a mi el fa gran.

—*¿Per a una persona que ha fet tant de teatre com tu, què trobes de diferent en el cinema?*

JULIETA SERRANO: El teatre no s'acaba de fer fins que s'aixeca el teló. Per molt que hagi treballat, l'obra s'acaba en aquell moment. La gran dificultat que té és no caure en la rutina

Julieta Serrano.

Núria Vidal.

diària. Estàs allà amb el públic i hi ha públics molt simpàtics, però n'hi ha d'altres que són molt difícils de guanyar. En el cinema estàs en mans del director, et sents responsable, però no tant.

—¿Què tenen d'especial els papers de dona en les pel·lícules d'Almodóvar?

LOLES LEÓN: Per a mi, Almodóvar té una intuïció que no tenen tots els homes. El veig un home amb una intuïció molt femenina. És d'aquelles persones que veuen de seguida el teu estat d'ànim. De seguida ve i et diu: «¿què et passa?» I t'ajuda en qualsevol angoixa que tinguis. Moltes vegades et dona solucions que no ha pogut donarte la teua millor amiga. Però jo el veig molt home, més que molts que he conegut.

—¿Quin és el «missatge Almodóvar»?

Loles León.

LOLES LEÓN: Jo crec que les seves pel·lícules són una reivindicació de les coses lúdiques, et convida a jugar. Un joc amb la sensibilitat, fet amb el teu llenguatge. Quan vaig veure la seva primera pel·lícula, em vaig dir: «aquest home m'interessa moltíssim, vull treballar amb ell i no em perdré ni una sola pel·lícula seva». Va haver-hi gent que va dir que allò era una marranada, que no sabia fer cinema, que els actors no eren actors, però el públic i la gent que creia en ell li han donat la raó.

—¿És necessari intimar amb un director per a poder treballar amb ell?

JULIETA SERRANO: Jo crec que per a participar en qualsevol relació humana, ja sigui vital o artística, el contacte personal és importantíssim. Jo, si he de treballar amb algú que m'estarà dirigint, necessito sentir-me identificada amb el projecte, creure-hi. I això és essencial quan treballes amb Almodóvar.

—¿Crearà escola?

NÚRIA VIDAL: No crec que pugui crear escola, potser sorgiran imitadors, que ja n'hi comencen a haver, però no és el mateix. Crear escola vol dir que han de sortir productes millors que el treball d'Almodóvar i això és molt difícil. És molt difícil perquè no té unes regles, és molt espontani. Del guió a la pel·lícula hi ha un abisme. Crea en el moment del rodatge. El que sí que ha passat és que ha ensenyat a una colla de gent a treballar, i una mostra d'això és *Baton rouge*, una pel·lícula que no té res a veure amb les de l'Almodóvar, que és personalíssima.

—¿Què ha passat amb la Carmen Maura, després del rodatge de *Mujeres* al borde de un ataque de nervios?

LOLES LEÓN: Són molts anys de treballar junts, d'una relació molt forta, jo crec que és normal que hi hagi problemes...

JULIETA SERRANO: Eren como una parella, tan de temps junts. Ara han de donar-se una miqueta d'aire. Se'ls passarà perquè s'han fet l'un a l'altre i es necessiten. És un moment de cansament.

NÚRIA VIDAL: Després de *La ley del deseo* es van passar entre rodatge i promoció mig any pràcticament junts. Després del rodatge de *Mujeres...*, que per a Carmen Maura va ser com buidar-se, va ser molt dur, perquè sortia a quasi tots els plans, i la promoció..., jo crec que cal que se separin per pura salut mental, no per altra cosa.

LOLES LEÓN: A més, la Carmen Maura, per donar aquella interpreta-

Pedro Almodóvar, el director de moda.

ció, perquè està immensa encara que ella digui que no, havia de deixar-se alguna cosa allà. És com si obrissis el teu cor, te'l traguessin i el possessin allà. Com tu, Julieta, quan fas aquell crit final a *Entre tinieblas*. Mira, quan parlo d'aquella escena, encara se'm posa la pell de gallina. Aquell crit no el fa qualsevol i, evidentment, t'hi deixes alguna cosa.

JULIETA SERRANO: Jo crec que per això la interpretació és un ofici perillós, deixes constantment coses de tu mateix, és molt dur.

—*Tothom es demana com es va fer l'escena de l'esfinx, quan es veu el teu cap anant en moto a més de cent per hora...*

JULIETA SERRANO: Allò va ser un mes després de rodar la pel·lícula, el dos de gener. Per cert, era el meu aniversari i jo estava en una festa. Van venir a buscar-me, em van maquillar i em van pentinar amb aquells cabells de boja. Amb un *camera-car* ens vam llançar pel carrer d'O'Donell, ¡feia un fred que pelava! Jo sempre dic que vaig salvar la vida gràcies al fet que em van fer posar un Damart complet. Anava folrada, sempre dic que li proposaré al propietari de Damart fer un anunci, perquè des d'aquell dia li faig propaganda constantment.

—¿Què faríeu si algú us convidés a beure gaspatxo?

LOLES LEÓN: Si és d'Almodóvar, beure-me'l. Jo d'ell m'ho bec tot encara que estigui dopat.

JULIETA SERRANO: ¡Home! Jo, si és estiu, sí, si no, no. □